

[Wilhelm]

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Om identifikation af myndighedsudøvende polititjenestemænd).

(Lovforslag nr. L 32).

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Præcisering af begrebet »privatlivets fred«).

(Lovforslag nr. L 33).

Forslag til lov om ændring af lov om radio-kommunikation. (Pressens og borgernes adgang til at aflytte politiets radio).

(Lovforslag nr. L 34).

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Behandling af klager over politiet).

(Lovforslag nr. L 35).

Der er ikke tale om nogen samlet retsplejereform, og det er ikke sådan, at hvis disse 18 forslag vedtages, så er tilstanden efter VS' mening tilfredsstillende. Forslagene er på ingen måde udtømmende, heller ikke for de aktuelle ønsker om ændringer, VS har på dette område. Vi har ikke engang gentaget alle de ændringsforslag, vi selv fremsatte og fik nedstemt i forbindelse med retsplejereformen i 1978, eller forfulgt alle de kritikpunkter, vi fremdrog i forbindelse med vores forespørgsel om ordensmagtens udvikling i april 1979.

Der er tale om en række konkrete enkeltforslag, som på afgrænsede områder skal modvirke den underminering af retssikkerheden og de demokratiske rettigheder, som har fundet sted i de seneste år, delvis gennem en eskalering af politiets beføjelser og metoder. Tidligere VS-forslag er kun genoptaget (eventuelt i ændret skikkelse under hensyn til den fremførte kritik), hvis de før har fået en forholdsvis positiv modtagelse (f. eks. forslaget om begrænsning af anklagemyndighedens udtaleret) eller udviklingen siden da væsentligt har ændret offentlighedens og partiernes interesse (f. eks. forslaget vedrørende totalisolation).

Der var mange andre områder end dem, forslagene dækker, som der kunne være god grund til at tage op. Der kunne også være grund til systematisk at gennemgå udviklingen af politiets metoder sammenholdt med den retsplejemæssige grundsætning, som si-

ger, at metoden skal stå i et rimeligt forhold til formålet (»proportionalitetsmaximen«).

Er det f.eks. i overensstemmelse med denne grundsætning, når det stadig hyppigere forekommer, at ganske unge biltyve kører galt og bliver dræbt under en hidsig politijagt på dem med hastighed over 150 km/t? Det er klart ulovligt at stjæle biler, men står metoden i rimeligt forhold til formålet? Også når *andre* tilfældige og sagesløse trafikanter mister livet derved, som sket er? Vi har rejst det spørgsmål flere gange over for justitsministeren gennem de seneste år. Efterhånden er det blevet taget op også af pressen.

Og hvordan forholder det sig til nævnte grundsætning, når der udkommanderes 200 mestendels kampklædte polititjenestemænd til at dække en ransagnig, hvorunder man fuldkommen smadrer 5 boliger, herunder hakker væggene ned, for at finde våben til et bandeopgør (som i øvrigt viste sig ikke at eksistere)?

Der kunne ligeledes være grund til systematisk at gennemgå efterforsknings- og andre retsplejemæssige metoder ud fra spørgsmålet om, hvilken vægt der er lagt på henholdsvis at *forebygge* eller at *afsløre* forbrydelser.

Som nævnt er der ikke tale om nogen gennemgribende retsplejereform eller bare en sådan systematisk gennemgang ud fra et eller andet bærende princip, men alene om konkrete enkeltforslag. Alligevel er det klart, at der er en bestemt linie i disse forslag, og at de også er præget af en bestemt holdning til de ovenfor nævnte principper og afvejninger.

Således kan f.eks. forbudet mod anvendelse af politiprovokatorer, skærpselsen af aflytningskriterierne og forbudet mod totalisolation ses som en udmøntning af *proportionalitetsmaximen*, ligesom f.eks. identifikationskravet, kravet om registerindsigt, bestemmelserne om meddelelse vedrørende aflytning og retten til medhør på politiradioen er eksempler på, at *forebyggelsen er prioriteret højere end afsløringen*. Vi er helt klar over, at der er nogle af disse forslag, som vil gøre det vanskeligere for politiet at afsløre lovovertrædelser, til gengæld vil vi fremhæve, at samme forslag er en styrkelse af den forebyggende indsats, som er så stedfaderligt behandlet i de seneste års diskussion om kriminalitetsbekæmpelse.